

AJANKOHTAISTA SUOMEKSI

2022-10-22

Programmanus

av Heidi Liekola

Moikka ja tervetuloa kuuntelemaan ruotsinsuomalaisille yläkoululaisille suunnattua UR:n ohjelmaa *Ajankohtaista suomeksi*. Minä olen Heidi Liekola ja tämän ohjelman teemana on sateenkaarioikeudet seuraavin aihein:

Yhdenvertaisuuden toteutuminen pitkäjänteistä työtä Pride-kulkuet juhlistavat ihmisoikeuksia

Yhdenvertaisuuden toteutuminen pitkäjänteistä työtä

Vaikka seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen yhdenvertaisuus kulkee Pohjoismaissa koko ajan eteenpäin, on alan järjestöillä edelleen paljon työnsarkaa. Pandemiavuodet ovat hidastaneet yhdenvertaisuuskehitystä, kertoo Suomen Setan nuorisotyön asiantuntija Lotte Telakivi. Toimittaja Matilda Peltonen haastatteli häntä:

Lotte Telakivi

Nuorisotyön vaikuttamisen asiantuntija, Seta ry

No tosiaan korona-aika on tuonut omat haasteensa ja antanut ehkä näille vastavoimille sitten myös enemmän jalansijaa ja tilaisuutta. Kun voidaan vedota vaikkapa siihen, että tulee tehdä näitä koronatoimia, niin sitten unohtuu toiset asiat tai ne saadaan jätettyä siinä taka-alalle. Ja tiedetään, että korona on vaikuttanut vaikkapa Suomessakin sateenkaarinuorten pahoinvointiin, mielenterveyden haasteisiin.

Toivoisin, että löytyis tietysti sellainen ajatus, että ei olla yksin. Ja että paljon eri ihmiset tekee työtä sen paremman ja turvallisemman arjen eteen. Ja kyllä saavutetaan myös tuloksia, vaikka näitä heikennyksiäkin välillä on näköpiirissä.

Suomessa ja Ruotsissa yhdenvertaisuus on perusoikeus ja yhdenvertaisuuslaissa syrjintä on kielletty muun muassa seksuaalisen suuntautumisen vuoksi. Jopa muualla Euroopassa lähtökohdat ovat hyvin toisenlaiset. Venäjällä vähemmistöjen asema on sodan vuoksi kiristynyt entisestään. Lotte Telakiven mukaan vakavia signaaleja kuuluu muualtakin:

Lotte Telakivi

Nuorisotyön vaikuttamisen asiantuntija, Seta ry

**seksuaali- ja
sukupuoli-
vähemmistöt**
*sexuella- och
könsminoriteter,
hbtq-personer*
yhdenvertaisuus
*jämställdhet,
likaberättigande*
ala
bransch, fack
järjestö
organisation
työnsarka
saker att jobba på
hidastaa
bromsa
asiantuntija
expert
haaste
utmaning
vastavoima
motkraft
jalansija
fotfäste
vedota
åberopa
taka-ala
bakgrund
mielenterveys

Sittenhän meillä on Euroopassa näitä hyvin huolestuttavia esimerkkejä Puolasta ja Unkarista, joissa sateenkaaritietoa on rajoitettu. Ja joissa on jopa julistettu tällaisia sateenkaari-ihmisvapaita alueita, jotka tietysti sitten on EU:n ja Euroopan neuvoston ja YK:n tasolta tuomittu.

psykisk hälsa
heikennys
minskning,
försvågning
perusoikeus
grundläggande
rättighet
syrijntä
diskriminering
suuntautuminen
läggning
lähtökohta
utgångspunkt
kiristynyt
pressad
huolestuttava
oroväckande

Pride-kulkuet juhlistavat ihmisoikeuksia

Maailmanlaajuisesti järjestettävien Pride-kulkuetiden keskiössä on seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ihmisten oikeudet, osallisuus ja hyvinvointi. Helsinkiläisille yläkoululaisille Alinalle ja Nealle paraati on sekä iloinen juhla että tärkeä identiteetin vahvistaja.

Nea

No sen tunnelman takia ja just niinku ihmisoikeuksien edistämisen takia. Se on iso juhla.

Alina

Siis mulla on niin monta eri termiä mun identiteetistä, niin sen takia. Ja sit mä oon käynyt siellä koko elämäni melkein joka vuosi ja mä halusin jatkaa sitä. Mä ite oon Bi-romanttinen ja greyseksuaali eli pidän sekä tytöistä että pojista, pidän seksuaalisesti jollain tasolla. Ja mun mielestä on tärkeää, että mä pääsen näyttää sen, että mitä mä oon ja mun mielestä se on ihanaa.

Mitä tää sun identiteetille merkitsee?

Nea

Mä oon siis tota gender fluid, joka niinku mun identiteetti tai sukupuoli-identiteetti vaihtelee välillä. Sit mä oon tosiaan kans grey-seksuaali ja panromanttinen niin jotenkin se, että ympärillä

juhlistaa

manifestera, fira

keskiö

nav, centrum

**identiteetin-
vahvistaja**

identitetsstärkare

edistää

främja

vaihtelee

varierar

lohduttavaa

tröstande

yleis-

maailmallinen

universell

valveutuneisuus

medvetenhet

on muitakin ihmisiä, jotka jotenkuten kokee saman niin se on lohduttavaa tai silleen.

Pridekulkueet saivat alkunsa New Yorkista vuonna 1970. Viiden vuosikymmenen aikana sateenkaarilipusta on tullut yleismaailmallinen symboli seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille. Vaikka valvetuneisuus vähemmistöistä on parantunut, muistuttavat kulkueet edelleen tasavertaisuudesta.

Alina

Kun mä olin kutosluokalla, niin mun äitini oli yllättynyt, että mä tiesin, mikä on transsukupuolinen henkilö. Koska sen nuoruudessa se ei ollut vielä normaalia.

Musiikkia

Lopuksi suomalaisartisti Benjaminin kappale Gay.

*...Tervetuloo tähän uuteen maailmaan karmivaan
Jos muiden rakkaus harmittaa sua niin voi harmi vaan
Enää syyttä mä ei aio jäädä vankilaan
Kaapin perukoilla oottaa pääsy Narniaan
Ja Päivin silmät on sumeat jo
Ne sanoo, maailma on vaarojen karikko
Tää sairas maailma lapsesi vei
Mä sanon viimeisen sanan ja se on gay...*

Tässä tämän kertaiset aiheet. Kuullaan taas!